

te min sinte Genoveva's kerken binst die negen dagen druk bezocht, en men mag bijna zeggen dat gansch Parijs er naartoe gaat. Het is moeilijk, voor iemand die het niet gezien heeft, een gedacht te hebben van het levend en woelend vertoog rondom de twee kerken, welke niet alleen binst de diensten, maar den ganschen dag door met volk opgepropt zijn.

Voòr de fransche omwenteling was Sinte-Genovevakerk de zetel van de vermaarde Congregatie der Genovefanen, welke in Vrankrijk negenhonderd huizen bezeten hebben. Sint Gregoris van TOURS, benevens verscheidene andere schrijvers, zooals SIGEBERT, Petrus De Natalibus, enz. spreken van sinte Genoveva met grooten lof. Wat meer is, zij heeft geloofd geweest door Voltaire zelf die, als hij nog student was, haar den opdracht deed zijner eerste dichtkundige voortbrengsels, door deze verzen :

Loin d'une fortune opulente,
Aux trésors que je vous présente
Ma seule ardeur donne du prix ;
Et si cette ardeur peut vous plaire,
Agréez que j'ose vous faire
Un hommage de mes écrits.

G. E.

BRIEF.

Rousselare, Messiasdag 1888.

Mijnheer,

DE door en door geleerde verhandeling van M. Winkler over oud-vlaamsche namen behaagt mij uit der maten. Ik hope dat het hem en u zal aangenaam zijn, indien ik eenige west-vlaamsche en brabantische namen aanwijze, die hier en daar mogen ingeschoven worden. Zoo weet ik bij *Allaert* te voegen, blz. 9, *Hallaert*, *Hallewaert*, *Allewaert* en *Allegaert*.

Op blz. 12 bij *Hilde*, *Hellynck*, den name van onzen Bisschop Faict's moeder; *Heylen*, *Hillewaert*, *Hillegeert*.

Op blz. 18, bij *Tide* : *Tyman*. *Tiighem* wierd in de jaren 1400 *Tiedeghem* geschreven.

Op blz. 19 dient er bij *Luinjebird*, dat wij in *Loontjesboord* zouden mogen vertalen) bemerkt te worden, dat er in 't gescheed van vlaamsch- en waalsch-Vlaanderen eene prochie ligt met name *Luigne*. Geletterden zeggen *Luigne*; Waals *Lune*, en Vlamingen *Loendje*. Wat mag dat bedieden?

Hand ende Groet.

X.

WALRAVENSIJDE.

Vervolg van blz. 15.

Bezoek te Walravensijde.

'EST la maniere de proceder que maistre Jehan de la Keyhulle, conseiller, et Roland du Bois, secretaire de Monseigneur le Duc de Bourgoigne, Conte de Flandre, d'Artoys et de Bourgoigne, commis de par Mons : le Conte de Charolais, pour et au nom dudict Mons : le Duc, son pere; pour enquerrir la verite sur les complaints des Engles, des dommages a eulx feiz et porter, tant par mer comme par terre par les flamens contre et durant les prouisions de la seurte, sur le fait du cours de la commune marchandise entre Engleterre et Flandres, comme dient lesdiz Engles. Desquelles lesdiz commis sont chargiez d'eulx informer a *Neufport*, *Oostende* et *Walrauenside*, ainsi qu'il appartient par les articles desdites complaints contentuz ou Rolle cy dessus. »

[De werkingen des onderzoeks begonnen eerst te Nieupoort, den 5ⁿ Maart 1418.]

Getuigen gehoord te Walrauensijde.

Tesmoings oys de Walrauinside.

« *Arent Weytins*, de leage de lxxviii ans enuiron, demourant a Walrauinside, tesmoing jure et examine sur le xlvi^e article desdictes complaints des Engles, dis par son serment que Riens n'en scet du contenu oudict article, et ne vit ne ne sciait oncques que aucuns draps d'Engleterre ou appartenans a Engles prins sur mer seuffeur amenez ne butinez et departiz audict lieu de Walrauinside.

« *Amand Coppin Gillis*, de leage de l ans ou enuiron, demourant audict lieu de Walrauinside, tesmoing jure et examine sur ledict xlvi^e article dist et depose par son serment sur jcellui article comme ledict Arent Weytins, tesmoing precedent.

« *Casin Weytins*, de leage de xli ans ou enuiron, demourant audict lieu de Walrauinside, tesmoing jure et examine sur ledict xlvi^e article, dist et depose par son serment comme ledict Arent Weytins.

« *Hans Weytins*, de leage de xxxviii ans ou enuiron, demourant audict lieu, tesmoing jure et examine sur ledict xlvi^e article, dist et depose par son serment comme ledict Arent Weytins.

« *Stevin le Moor*, de leage de lv ans ou enuiron,

demourant audict lieu de Walrauinside, tesmoing jure et examine sur ledict xlvie article desdictes complaints, dist et depose par son serment que du contenu oudict il ne scet Riens et ne vit oncques.... ne sceut ou oy dire de tout son temps que aucuns draps prins sur mer feussent amenez ne butinez et departiz audit lieu de Walrauinside.

« *Henry le Moor*, de leage de lxii ans ou enuiron, demourant audict lieu de Walrauinside, tesmoing jure et examine sur ledict xlvie article desdictes complaints, dist et depose par son serment, qu'il a enuiron xvii ans, et autrement n'est il recors du temps, *Fehan Macs* de Walrauinside, prinst sur mer un fardeau de draps de layne, lequel fu amene et descendu audict lieu de Walrauinside; et a la poursuite des quatre membres de Flandres qui y enuoyerent leurs deputez et y misrent iiii feaulx entre lesquelz furent *Faques Sneeuoet* de Gand, et *Yewain de Straten*, lors et encores eschevin du Franc, ledict fardel de draps sans estre ouuert ne deffardelle, le quel ceulx de Dordrecht disoient estre et appartenyr a eulx, fu mene a Bruges et rendu ausdiz de Dordrecht comme lui qui parle, le quel tout ce temps durant, estoit hors du pays, a tout cecy oy dire a ses voysins; et plus n'en scet sur tout diligemment requis.

« *Fehan Heyns* de leage de xlvi ans ou enuiron, demourant audict lieu, tesmoing jure et examine sur ledict xlvie article desdictes complaints, dist et depose par son serment comme ledict Steuin de Moor.

« *Faques de Vesthenare* de leage de xlvi ans ou enuiron, demourant audict lieu, tesmoing jure et examine sur ledict xlvie articles desdictes complaints, dist et depose par son serment comme ledict Steuin de Moor.

«? *Boudins*, de leage de l ans ou enuiron, demourant audict lieu, tesmoing jure et examine sur ledict xlvie article desdictes complaints, dist et depose par son serment comme ledict Steuin de Moor.

« *Boudin de Minstre*, de leage de xli ans ou enuiron, demourant audict lieu, tesmoing jure et examine sur ledict xlvie article desdictes complaints, dist et depose par son serment comme ledict Steuin de Moor.

« *Christien Gerards*, de leage de xlvi ans ou environ, demourant audict lieu, tesmoing jure et examine sur ledict xlvie article desdictes complaints, dist et depose par son serment comme ledict Steuin de Moor. »

Rijksarchief. 2e Afdeeling (Statepapieren). Saarters uit Weenen teruggezonden. Karton 47. Hoofding: *Mengelingen*. N^r 1706: « Touchant la pesche à Nieuport et le droit de mer. » Papieren rol.

II.

Akte van verstervenis der landen voor de kapel van Walravensijde gekocht, met de geldelijke gift van Pieter van Vasennare.

« MAXIMILIAEN ENDE MARIE, by der gracie Gods Hertoghen van Oisteric, van Bourgoingnen, van Lotharinghen, van Brabant, van Lymburg, van Lucemburg, ende van Gelre, Graven van Vlaendren, van Artois, van Bourgoingnen, Palatinen, van Henegouwe, van Hollant, van Zeelant, van Namen ende van Zuytphen, Marcgraven des Heylichs Rycs, Heeren van Vrieslant, van Salins ende van Mechlen,

« Doen cond allen jeghenwoirdigen ende toecommende, dat wy ontfangen hebben die oitmoe-dige supplicacie van onse wel geminde Cornelis Hidde ende zyne medegesellen, Mamboirs ende Regierders vander Cappellen gefondeert ende gelegen binnen den dorpe te Wilrauensyde, jn onsen lande vanden Vrye, jn scamerlinx ambochte;

Inhoudende hoe dat de principale prochiekercke vanden voorseiden dorpe varre weghe van daer gelegen es als van eene halue mile of meer, zoe dat het tvolck ende jngeseten vanden seluen dorpe te Wilrauensyde zeere ongerieuelic es dagelicx daer te gaene omme messe te hoirene, aengesien dat zy scamel lieden zyn, daerof den meesten deel daghelicx ter zee varen moeten ende dandere huere ambochten doen, waerby zy hueren nootdorst winnen moeten om by te leuene;

Ende het zy alzoe dat hier voortyts, by Rade ende hulpe van goede mannen, ghelyc wylen Willem van Halewin, jn zynen leuene scepen ons voors. lands vanden Vrye, ende meer andere goede deuote persoonen, omme de vermeeder-nisse vanden dienst Gods ende gerief vanden voorseiden volcke ende Ingeseten, ter salichede van hueren zielen, deze voors. cappelle eerst gesticht ende gefondeert es geweest omme daghelicx up de werckedagen aldaer messe te doene, ende des sondachs ende messedachs ter prochiekercke also dat behoirt.

Ende nu onlancx leden by wylen eenen stierman geheeten Pieter van Vasennare, in zynen leuene by vorme van testamente ende vuyterste

wille, ter salichede der zielen van hem ende van zyne vrienden, zekere somme van gelde gemaect ende gelaten heeft omme daarmede te fonderen twee messen der weicke, jnde voorseide cappelle te Wilrauensyde;

« Achtervolghende twelke die voornoemde supplianten hebben gecocht jegens eenen genoemt *Vincent filius Cornelis Wouters*, zekren parcellen van Renten ende van landen hier naer jnt lange verclaert :

« Te wetene, eerst een line ende zesse Roeden lands, lettelt meer of min, jnde hofstede daer Jacob filius Joris Colins woendt, by pachte met zynen aduenante ende deel vanden husen dier dier up staen, liggende jn een line negheneventseventich roeden lands, ghemcene ende onverdeelt met der wedwe Cornelis Wouters, ende met Jan filius Jan Wouters, tusschen der wedwe Cornelis Woutert lande ande wastzyde den naeruolgende lande ande oostzyde, ende ant northende met eenen vuytwege zuudwaert streckende tot den heerweghe.

« Item ande oostzyde daer aen zeuen linen zessentseuentich roeden lands letter meer of min met eenen haecke ant northende tusschen der voors. hofstede ende der wedwe Cornelis Wouters lande, beede ande westzyde den naeruolgende lande ande oostzyde ende metten zuuthende aen Jan filius Claes Borgaerts lande.

Vervolgt.

ED. VLIETINCK.

VAN HIER EN VAN ELDERS.

NDER ander nieuws uit de letterwereld moet ik eene nieuwe uitgave melden, die aangekondigd wordt, te weten deze van een slag van vlaamsch *Panthéon littéraire*, onder titel *Onze nationale letterkunde*. Weduwe P. Jacobs en zonen, van Ninove, die deze uitgave aangaat, kondigt die aan als volgt :

« Bij het uitgeven dezer verzameling staat ons een doel voor oogen, dat ongetwijfeld de goedkeuring van alle be-minnaars der Nederlandsche Taal- en Letterkunde zal wegdragen : de schriften der beste Zuid- en Noordnederlandsche schrijvers onder het volk te verspreiden.

« Opvolgentlijk zullen in deze bibliotheek uitgekozen werken verschijnen, zoowel van de voornaamste vertegenwoordigers onzer litteratuur in vroegere eeuwen, als Vondel, Hooft, Bredero, Poot, Huygens, Luyken, Cats, Poirters, Wellekens, Zevecote, Langendijk, Helmers, van Eppen, de van Haren's, Feith, enz., als van de meestgevierde schrijvers uit de eerste helft dezer eeuw, Bilderdijk, Tollens, Staring, Messchert, Immerseel, Ledeganck, van Duyse, Th. van Rijswijck, enz.

« Onze hedendaagsche letterkundigen — onder deze laatsten kunnen wij reeds G. Antheunis, S. Daems, Guido Gezelle, Gust. Segers, R. Stijns, Hël. Swarth noemen —

zullen mede eene ruime plaats in onze verzameling innemen.

« Met uitzondering alleen van enkele meer uitgebreide gewrochten, zal elk nummer onzer Bibliotheek een volledig geheel uitmaken, terwijl de uitgave derwijze ingericht is, dat ook verschillende afleveringen tot één boekdeel kunnen gebonden worden.

« De prijs is zoo laag mogelijk gesteld, ten einde eenieder toe te laten in het bezit te treden van de meesterstukken onzer nationale Nederlandsche Letterkunde.

« Niettegenstaande dezen lagen prijs zal de uitgave niets te wenschen laten onder opzicht van typographische uitvoering.

« *Aan het lezend publiek de eervolle taak, te bewijzen, dat — ook ONDANKS de enge grenzen van ons vaderland — eene onderneming als de onze, die als mededingster durft optreden van zoo veel gekende Duitsche en Fransche PANTHEON'S, in Noord- en Zuid-Nederland WARMEN STEUN EN RUIJEN AFTREK KAN VINDEN.*

« Onze Nationale Letterkunde verschijnt in *reeksen* van 25 afleveringen, waarvan zooveel mogelijk om de 14 dagen éene het licht ziet.

« Elk nummer bevat 36 bladzijden druks, met titelblad en keurigen omslag.

« Behalve voor meer uitgebreide werken zal elke aflevering op zich zelf compleet zijn.

« De inschrijvingsprijs op de 25 nummers der 1e reeks is gesteld op fr. 5 (franco per post fr. 5,50).

« Afzonderlijke nummers worden tegen 25 centiemen gerekend. »

Het toezicht van de uitgave is toevertrouwd aan M. Pol De Mont.

Laat ons wachten om te zien wat zij zijn zal.

Ondertusschen, is de eerste aflevering verschenen, en zij bevat *Balladen en Romancen* van Willem Bilderdijk.

Ik vinde de levensschets des dichters al te kort : wat is er daar te vinden dat elkendeen niet en weet? Niets over kunst noch kunstwending van 's dichters geest in zijne verscheidene levensvakken. Wat de *Balladen* enz. zelf aangaat, waarom niet bijgevoegd hoeveel andere er nog in 's meesters volledige werken staan, en welke de bijzonderste ervan zijn, met eene verkorting en eenige uittreksels? Of zal dit in eene volgende aflevering bijgevoegd worden?

Het gedacht van zulk eene uitgave aan te gaan is goed. Maar 't zal geraadzaam zijn te wachten om een oordeel over de uitvoering te strijken.

WAAR 'T VLIJEN WILT.

Die zijn vee bezorgt
bezorgt zijn zak.

* * *

« Van nu voort gaan de aardappels, die goed gebleven zijn, zeere dieren, » dat is al tamelijk schoone gezeid; maar « zeere te gelde loopen », dat ik hoorde al Rousselare, dat is nog veel schooner.

Brugge, Boekdrukkerij F. De Haene-Wante, Mariastraat.